

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා කපු සංස්ථාවේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලාභ හා අලාභ හා වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සංස්ථාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සංස්ථාව ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සංස්ථාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සංස්ථාවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුවෙන් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් ,වේතනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මත භැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සංස්ථාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සංස්ථාවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සංස්ථාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා බැරපත් රහිතව ගනුදෙනුකරුවන් විසින් කපු මද ආපසු එවුම් ලෙස රු. 178,357 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් කර තිබුණි. පවතින අභ්‍යන්තර පාලනයේ දුර්වලතා හේතුවෙන් අදාළ කපු මද නිෂ්පාදන ආපසු එවීමට හේතුව හෝ ලැබුණු තොග සම්බන්ධයෙන් ගත් ක්‍රියාමාර්ග මොනවාද යන්න නිශ්චිත හා පැහැදිලි පිළිතුරක් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	බැරපත් පිළියෙල කිරීමේ කටයුතු සිදු නොවූව ද කපු මද ආපසු එවුම් සම්බන්ධව භාණ්ඩ ලැබීම්පත්‍ර නිවැරදිව පිළියෙල කර එම කපු මද තොග නිවැරදිව භාරගනිමින්, ආපසු එවුම්වල වටිනාකම නිවැරදිව ගණනය කර එම වටිනාකම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇත. ඉදිරියේදී මේ සම්බන්ධව දැඩි අවධානය යොමු කර විධිමත් පරිදි බැරපත් පිළියෙල කර ඒ ඇසුරින් ආපසු එවුම් ගනුදෙනු ගිණුම් පොත්වල වාර්තා කරනු ලැබේ.	ආපසු එවුම් සම්බන්ධ බැරපත් පැවැත්වීම හා ඒ සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර පාලනයක් පවත්වා ගත යුතුය.
(ආ) ලෙලි කපු, කපු මද හා කපු පැළ ඒකක පිරිවැය ගණනය කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කර නොතිබීම හා නිෂ්පාදන පිරිවැය ගණනය කිරීමේදී පවතින දුර්වලතා හේතුවෙන් එකතු වටිනාකම රු. 32,455,294 ක් වූ අවසන් තොග වටිනාකම ගණනය කළ ආකාරය පරීක්ෂා කළ නොහැකි විය.	සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව මෙහි සඳහන් ලෙලි කපු, කපු මද හා කපු පැළ සඳහා සත්‍ය වශයෙන් වැය කර ඇති පිරිවැය මත පදනම්ව අදාළ අවසන් තොග වටිනාකම් ගණනය කර ඇති අතර, එහිදී එම තොගවල අදාළ දිනට ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය සම්බන්ධයෙන්ද අවධානය යොමු කර තොග අගය කිරීම සිදු කර ඇත.	නිෂ්පාදන පිරිවැය ගණනය කිරීමේ විධිමත් ක්‍රමයක් හඳුන්වා දිය යුතුය.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01 හි 38 වැනි වගන්තිය අනුව වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ පෙර වර්ෂයේ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කළයුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව සංස්ථාව විසින් සකස් කර ඉදිරිපත් කර ඇති මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	අදාළ ආකෘතීන්වල වෙනස්වීම මත 2019 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ සැසඳීම සඳහා 2018 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රායෝගික ගැටලු නිර්මාණය වූ බැවින් එම අවශ්‍යතාවය නිසි පරිදි සම්පූර්ණ කර ගැනීමට නොහැකි විය. මේවනවිට පිළියෙල කර ඇති 2020 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ද අදාළ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කර ඇත.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 01 ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 19 හි 139 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව විග්‍රාමික පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම් විධිමත් ආයෝජන සැලැස්මකට අනුව ආයෝජනය කළයුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට විග්‍රාමික පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම් ගිණුමේ රු.35,045,966 ක ශේෂයට අනුරූපීව කිසිදු ආයෝජනයක් සිදු කර නොතිබුණි.	සංස්ථාව වෙත මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් වාර්ෂිකව ලැබෙන පුනරාවර්තන ප්‍රදානය සේවක වැටුප් ගෙවීම් සඳහා වත් ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් විග්‍රාමික පාරිතෝෂික ගෙවීම් සඳහා එම පුනරාවර්තන ප්‍රදාන යොදා ගැනීමේ හැකියාවක් නොමැති හෙයින් ඒ සඳහා සංස්ථාවේ ඉපයීම් භාවිතා කිරීමට සිදුවේ. සංස්ථාවේ ඉපයීම්වලින් සිදුකළ යුතු වෙනත් හදිසි හා අත්‍යාවශ්‍ය වියදම් රාශියක් පවතින බැවින් පාරිතෝෂික ගෙවීම් බැඳියාව සම්බන්ධයෙන් වෙනමම ආයෝජනයක් සිදුකිරීමේ ඉඩප්‍රස්ථාවක් නිර්මාණය නොවේ. කෙසේ නමුත්, සංස්ථාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය යම් යහපත් මට්ටමකට ළඟා වූ විට මෙම ආයෝජන සැලැස්ම නිර්මාණය කිරීම කෙරෙහි පූර්ණ අවධානය යොමු කර කටයුතු කරනු ලැබේ.	විග්‍රාමික පාරිතෝෂික වෙන්කිරීමට අදාළව ආයෝජනයන් ඇති කළ යුතුය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ රු. 186,453 ක උපවිත වියදම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනාගෙන ගිණුම්ගතකර නොතිබුණි.	රු. 570,734 ක වියදම් 2019 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල උපවිත වියදම් ලෙස ඇතුළත් කර නොමැති බවට සඳහන් වුවත් ඉහත අගයෙන් රු. 384,281 ක් 2019 වර්ෂයේදී උපවිත වියදම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇත.	සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ උපවිත වියදම් හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (ආ) මොටර් රථ 2 ක් අලුත්වැඩියා කිරීම සඳහා දරන ලද රු.695,720 ක වියදම් මෝටර් රථ ගිණුමට හර කර අදාළ වටිනාකම ක්ෂය වීම් ලෙස ගැලපීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය රු.604,876 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඇ) ගිණුම් වර්ෂය අවසන් දිනට සිදු කරන ලද භෞතික තොග සත්‍යාපනය අනුව කපු පිරිසැකසුම් මධ්‍යස්ථාන 2 හි සැකසුම් කරන ලද කපු මද තොගය කිලෝ ග්‍රෑම් 3078 ක් වුවත් භෞතික තොගය නොසලකා තොග සත්‍යාපන වාර්තාවට ඇතුළත් වී නොමැති කුරුටු කපු කිලෝ ග්‍රෑම් 839 ක් සහිතව භෞතික තොග අගයන්ට සමාන නොවන අගයන් සහිත උපලේඛනයන් භාවිතයෙන් අවසන් තොග අගය ගණනය කිරීම හේතුවෙන් අවසාන තොගය හා වසරේ ලාභය රු. 1,557,247 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාව විසින් විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද අවසන් තොග ගණනය කළ පිරිවැය තොරතුරු අනුව කපු අලෙවිසැල්වල පැවති ආරම්භක තොගය, පිරිසැකසුම් මධ්‍යස්ථානයෙන් ලැබුණු තොග, විකුණුම්, නොමිලේ නිකුත් කිරීම් සලකා බැලීමේදී පැවතිය යුතු හා තථ්‍ය අවසන් තොගය අතර කපු මද කිලෝග්‍රෑම් 820.740 ක උනතාවයක් නිරීක්ෂණය වන අතර එහි වටිනාකම රු. 2,099,321 ක් විය.
- මෙහි සඳහන් මෝටර් රථ අලුත්වැඩියාව සඳහා වැයවී ඇති රු.695,720 ක වියදම් සිදුකර ඇත්තේ අදාළ මෝටර් රථවල සම්පූර්ණ එංජින් අලුත්වැඩියාවන් සඳහා වන අතර, මෙම අලුත්වැඩියාවන් හේතුකොටගෙන අදාළ මෝටර් රථවල එලදායි ජීවිත කාලය සැලකිය යුතු වර්ෂ ගණනකින් ඉහළ ගොස් ඇති බැවින් අදාළ වියදම් මෙසේ ප්‍රාග්ධනික කිරීමට කටයුතු කර ඇත.
- භාණ්ඩ සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීමේදී අතපසුවීමකින් මෙහි සඳහන් පරිදි භෞතික කපු මද තොග ප්‍රමාණයන් වෙනස්ව සටහන් වී ඇති අතර, පිරිසැකසුම් මධ්‍යස්ථානවල ස්ථාන භාර නිලධාරීන් විසින් පූර්ණ වගකීම ගෙන ඉදිරිපත් කර ඇති භෞතික කපු මද තොග ප්‍රමාණයන් සැලකිල්ලට ගෙන අවසාන කපු මද තොගය අගය කර ඇති බැවින් මෙහි සඳහන් පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු. 1,557,247 කින් ලාභය වැඩියෙන් දැක්වීමක් සිදු වී නොමැත.
- භෞතික සත්‍යාපන ලේඛන නිවැරදි ලෙස පිළියෙල කර එහි දැක්වෙන අවසන් තොගවල අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට ගත යුතුය.
- අවසාන තොග වෙනස ගණනය කර ඇති ආකාරය සලකා බැලීමේදී එම ගණනයේ 2019.01.01 දිනට කපු අලෙවිසැල්වල නිවැරදි කපු මද තොගය කිලෝග්‍රෑම් 1303.900 ක් වූ අතර එය අලෙවි අංශය මගින් මූලාශ්‍ර ලියවිලි නිසි පරිදි යොදා ගැනීමකින් තොරව සිය වාර්තාවල දක්වා ඇති විකුණුම් ප්‍රමාණයකි. ඒ අනුව අදාළ ගණනයට නිවැරදි විකුණුම් ප්‍රමාණය ආදේශනය කළ යුතුව පවතී.
- සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී අලෙවිසැල්වලින් ආපසු හරවා යැවූ කපු මද තොග ප්‍රමාණය කිලෝග්‍රෑම් 488.700 කි. ඒ අනුව පැවතිය යුතු හා සත්‍ය කපු මද අවසන් තොග ප්‍රමාණයන් අතර පවතින බවට මෙහි සඳහන් වෙනස සම්බන්ධයෙන් එකඟතාවය පලකළ නොහැකිය.
- මූල්‍ය හා අලෙවි අංශය විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ලේඛන නිසි පරිදි පවත්වා ගත යුතු අතර මාසිකව සැසඳීම් කළ යුතුය.

1.5.4 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම	අලෙවි අංශ වාර්තා අනුව වටිනාකම	වෙනස	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
සංස්ථාවේ කපු අලෙවි ආදායම	රු. 82,767,073	රු. 79,425,899	රු. 3,341,174	මෙවැනි ගැටලු සහගත තත්ත්වයන් අවම කර ගැනීම සඳහා නිවැරදි මූල්‍ය ලියවිලි යොදා ගනිමින් මූල්‍ය අංශයේ තොරතුරු හා එකඟවන පරිදි නිවැරදි අලෙවි ආදායම් තොරතුරු සිය ලේඛනවල පවත්වාගෙන යන ලෙසට අලෙවි අංශයේ නිලධාරීන් වෙත අවශ්‍ය උපදෙස් නිකුත් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	අලෙවි හා මූල්‍ය යන අංශයන්ගේ තොරතුරු විස්වාසදායකත්වයෙන් යුතු බවට සනාථ කරගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කළ යුතුය.	

1.5.5 සංවිධානයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණය

වර්ෂය	අලාභය රු.	රජයේ ප්‍රදාන (පුනරාවර්තන) රු.	රජයේ ප්‍රදාන (මූලධන) රු.	ආදායම් ලෙස හඳුනාගත් රජයේ ප්‍රදාන (මූලධන) රු.	රජයේ ප්‍රදාන හැර අලාභය රු.
1	2	3	4	1-2-4	
2015	(47,728,042)	66,100,000	35,000,000 31,950,000	31,186,501	(145,014,543)
2016	(36,525,411)	48,000,000	40,000,000	31,181,987	(115,707,398)
2017	(42,335,722)	54,000,000	54,000,000	34,025,205	(130,360,927)
2018	(39,642,728)	50,000,000	66,520,000	35,263,122	(124,905,850)
2019	(30,185,251)	60,000,000	70,000,000	44,615,174	(134,800,425)

ආසන්නතම පසුගිය වර්ෂ 05 තුළ එනම් 2015 සිට 2019 දක්වා කාලපරිච්ඡේදයේදී සංස්ථාව පහත පරිදි අඛණ්ඩව සැලකිය යුතු පාඩුවක් වාර්තා කර තිබුණි. රේඛීය අමාත්‍යාංශය විසින් සංස්ථාව වෙත ලබාදෙන ප්‍රදාන ඉවත්කර සැලකිල්ලට ගත හොත් පසුගිය වර්ෂ 05 තුළ සංස්ථාව රු. මිලියන 115 සිට රු. මිලියන 145 දක්වා පරාසයක ඉතා විශාල පාඩුවක් සහිතව ක්‍රියාත්මක වී තිබුණි. මේ අනුව කපු සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම අභියෝගාත්මක වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

ශ්‍රී ලංකා කපු සංස්ථාව වාණිජ මෙන්ම සේවා ක්‍රියාකාරකම්වල ද නිරතව සිටින රජයේ සංස්ථාවක් වන අතර, එම ප්‍රධාන සේවා ක්‍රියාකාරකම් වන්නේ දිවයිනෙහි කපු වගා ව්‍යාප්තිය හා සමස්ත කපු ක්ෂේත්‍රයට අදාළ පර්යේෂණ කටයුතු සිදුකිරීම යන ඒවා වේ. සංස්ථාවේ සමස්ථ කාර්ය මණ්ඩලයෙන් 60% කට ආසන්න පිරිසක් ඉහත කී සේවා ක්‍රියාකාරකම්වලට සම්බන්ධ රාජකාරි කටයුතු වල නිරත වී සිටින අතර, ඔවුන්ගේ සේවා කටයුතු මගින් හිමිවන ආර්ථික ප්‍රතිලාභ මූල්‍යමය වශයෙන් මැනීමක් සිදුකර ගිණුම් ගතකිරීමක් සාමාන්‍යයෙන් සිදු නොවේ.

එසේම වාර්ෂිකව රජයේ භාණ්ඩාගාරයෙන් මෙම සංස්ථාව වෙත හිමිවන පුනරාවර්තන ප්‍රදානයෙන් 85% - 90% ක් පමණ වැය කරනු ලබන්නේ ඉහත සඳහන් සේවා ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වී සිටින කාර්ය මණ්ඩලය වෙත වැටුප්

සංස්ථාව අඛණ්ඩව සැලකිය යුතු පාඩුවක් වාර්තා කරන බැවින් අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමුකළ යුතුය.

ගෙවීම සඳහා වේ. මෙම කරුණු සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු නොකොට මෙහි සඳහන් පරිදි විශ්ලේෂණයක් ඉදිරිපත් කිරීම තුළින් සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳව අර්ථ නිරූපණයක් සිදු කිරීම ප්‍රායෝගික නොවේ.

1.5.6 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) අතිකාල ගෙවීම්, සංයුක්ත දීමනා හා වාහන අලුත්වැඩියාවන් ඇතුළුව ගෙවිය යුතු වියදම්	111,177 රු.	වවුචර්පත්, ඉන්වොයිස්	ගෙවිය යුතු රු.111,177 ක අගය නැවත ගෙවීමක් සිදු නොවන හෙයින් එම අගය පූර්ව වර්ෂ ගැලපීමක් සිදුකර ගිණුම් පොත්වලින් ඉවත් කිරීමට ප්‍රවර්තන වර්ෂයේදී අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකරනු ලැබේ.	ගෙවිය යුතු වියදම් වලට අදාළ ලිඛිත සාක්ෂි පවත්වා ගත යුතුය.
(ආ) පසුගිය වර්ෂය 6 ක සිට වෙනත් ගෙවිය යුතු වියදම් යටතේ දක්වා ඇති සහනාධාර ගෙවීම් හා බෝග රක්ෂණ ගෙවීම්	3,602,678	ඉන්වොයිස්	කළමනාකාරීත්වය විසින් අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	ගෙවිය යුතු වියදම් සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි පවත්වා ගත යුතු අතර ඒවා විගණනය වෙතද ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
විවිධ ණයගැතියෝ යටතේ ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයට කපු පැළ ලබාදීම වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු ලෙස ගිණුම්ගතකර තිබෙන වසර 07කට වඩා පැරණි රු.9,466,200 ක් අදාළ අමාත්‍යාංශය වර්තමානයේ නොපවතින හෙයින් අයකර ගැනීමට නොහැකි බව නිරීක්ෂණය වන නමුත් උක්ත ණය ශේෂ සඳහා	මෙහි සඳහන් ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබිය යුතු ණය වටිනාකම අයකරවා ගැනීම සඳහා සැලකිය යුතු කාලසීමාවක් පුරා දැඩි උත්සාහයක් ගනු ලබමින් සිටින නමුත්, එම උත්සාහය මේ දක්වා අසාර්ථක වී ඇත. කෙසේ නමුත් කෙටුම්පත් විගණන වාර්තාවේ සඳහන් කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ සිට මේ සඳහා බොල් ණය හා අඩමාණ ණය	ලැබිය යුතු ශේෂයන් අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර එම අයවීම් කල් ගත වීම මත බොල් හා අඩමාණ ණය වෙන් කිරීම් සිදුකළ යුතුය.

බොල් හා අඩමාන ණය වෙන් කිරීමක් සිදු කර නොතිබුණි. (භානිකරන අලාභ) වෙන්කිරීමක් සිදුකිරීමේ හැකියාව සම්බන්ධයෙන් විමසා බලා ඒ සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකරනු ලැබේ.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් රු. 7,555,988 ක උපවිත වියදම් වලින් එකතුව රු.817,934 ක උපවිත වියදම් 2022 නොවැම්බර් 24 දින වන විටත් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	2019.12.31 දිනට පවතින රු.7,555,988 ක උපවිත වියදම්වලින් 89% කට වඩා වැඩි කොටසක් මේ වනවිට නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර ඇති අතර, මෙහි සඳහන් රු.817,934 ක උපවිත වියදම් පියවීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාදයක් මතු වී ඇත්තේ සංස්ථාවේ මූල්‍ය දුෂ්කරතා හේතුකොට ගෙන වේ.	උපවිත වියදම් කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත	2011 වර්ෂයේ සිට ආදායම් බදු ගෙවීමට හා ආදායම් බදු වාර්තා යැවීමට කටයුතු කර නොතිබුණු නමුත් එම කාලපරිච්ඡේදවලට අදාළ රු. 779,483 ක රඳවාගත් බදු (WHT) ලැබිය යුතු ශේෂයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් කර තිබුණි.	කළමනාකාරිත්වය විසින් අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	හිඟ ආදායම් බදු ගෙවීම් හා රඳවාගත් බදු සම්බන්ධ නිවැරදි ගැලපීම්, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් කළ යුතුය.
(ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 18 වගන්තිය	ඉන්වොයිස් පත්‍රයේ සඳහන් දිනයේ සිට දින තිහක් ඇතුළත විගණන ගාස්තු නිරවුල් කළයුතු වුවත් 2005 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා ගෙවියයුතු විගණන ගාස්තු රු.2,552,208 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දිනය දක්වා නිරවුල් කර නොතිබුණි.	කළමනාකාරිත්වය විසින් අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	හිඟ විගණන ගාස්තු නිරවුල් කළ යුතුය.

(ඇ)	1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල් පනත	ගිණුම් වර්ෂයට අදාළ සේවක භාරකාර අරමුදල් නිසි දිනට නොගෙවීම හා සි වාර්තා නිවැරදිව ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් රු. 24,427 ක මුදලක් අධිභාර ලෙස ගෙවීමට සිදුවී තිබුණි.	කළමනාකාරිත්වය විසින් අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	සේවක භාරකාර අරමුදල් නිසි පරිදි ගෙවිය යුතු අතර අධිභාර වගකිවයුතු නිලධාරීන්ගෙන් අයකර ගත යුතුය.
(ඈ)	2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛය	ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත පාලක මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළයුතු වුවත් වර්ෂ 02 ක මාස 08 ක ප්‍රමාදයකින් පසුව 2022 පෙබරවාරි 07 දින 2019 වර්ෂයට අදාළ අවසන් ගිණුම් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණි.	කළමනාකාරිත්වය විසින් අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	අදාළ චක්‍රලේඛ උපදෙස් ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඉ)	2012 ජූලි 24 දිනැති පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභා තීරණ	සංස්ථාවට නීත්‍යානුකූල අයිතිය නොමැති ඉඩම්වල නීත්‍යානුකූල අයිතිය පවරා ගැනීමට කටයුතු කරන ලෙස පොදු ව්‍යාපාර කාරක සභාව විසින් දැනුම් දී තිබුණද, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සහ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව මගින් ලබා දී ඇති කපු වගා කරන ඉඩම් අක්කර 11,239 ක නීත්‍යානුකූල අයිතිය සංස්ථාවට පවරා ගැනීමට අදාළ කටයුතු මෙම වාර්තාවේ දිනය දක්වා නිම කර නොතිබුණි.	මෙම ඉඩම්වල අයිතිය පවරා ගැනීමේ කටයුතු විෂයභාර අමාත්‍යාංශය හා එක්ව අඛණ්ඩව ඉදිරියට පවත්වාගෙන යනු ලබන අතර, එම ක්‍රියාවලීන් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ඉතා විශාල කාලසීමාවක් ගතවේ.	අදාළ කාරක සභා තීරණය පරිදි සංස්ථාවට නීත්‍යානුකූල අයිතිය නොමැති ඉඩම්වල අයිතිය පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.8 මුදල් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රජයේ මූලධන ප්‍රදාන ලෙස රු. 70,000,000 ක් සංස්ථාව වෙත මුදලින් ලැබී තිබුණු අතර එයින් රු. 10,301,285 පමණක් කපු හා පොල් වගාවන් යටතේ ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණි. රජයේ මූලධන ප්‍රදානවලින් ප්‍රාග්ධනික කළ වටිනාකම මෙන් දෙගුණයකටත් වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් වන රු. 25,839,693 ක් පුනරාවර්තන වියදම් ලෙස වැයකර තිබුණි. ඒ අනුව ඉතිරිය රු. 33,859,022 ක	කළමනාකාරිත්වය විසින් අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	රජයේ මූලධන ප්‍රදාන එම අරමුණ සඳහාම යෙදවීම හා ප්‍රාග්ධනික කිරීම කළ යුතුය.

මුදල ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන තැන්පත් ගිණුම තුළ ඉතිරිව තිබිය යුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට එම ගිණුමේ ශේෂය රු.504,140 ක් බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන වෙනත් පරිබාහිර කාර්යයන් සඳහා භාවිතා කර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 30,185,251 ක අලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අලාභය රු. 39,642,728 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 9,457,477 ක අලාභයේ අඩුවීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම අලාභයේ අඩුවීමට පුනරාවර්තන රජයේ ප්‍රදානවල වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ පුත්තලම හා කමන්දළුව පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන සඳහා ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන යටතේ රු.3,214,226 ක් ක් වැයකර තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ නව පර්යේෂණ කිසිවක් ආරම්භකර නොතිබුණු අතර මධ්‍යස්ථාන දෙකෙහිම පෙර වර්ෂවල සිට ඉදිරියට එමින් පැවති පර්යේෂණ 08 ක් පමණක් සිදුවෙමින් පැවතුණි. තවද පර්යේෂණවල ප්‍රගතිය ඇගයීම් කළහැකි පරිදි අඛණ්ඩ හා විධිමත් ප්‍රගති වාර්තා නඩත්තු කිරීමක්ද කර නොතිබුණි.	කපු යනු බහු වාර්ෂික බෝගයක් හෙයින් එම බෝගය ආශ්‍රිතව සිදුකරනු ලබන සියලු පර්යේෂණ කටයුතුවල අවසාන ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම සඳහා අදාළ පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් අඛණ්ඩව වර්ෂ කිහිපයක කාලසීමාවක් පුරා සිදුකළ යුතු වේ. පර්යේෂණ වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය සම්බන්ධයෙන් මාසිකව ප්‍රධාන කාර්යාල පර්යේෂණ අංශය මගින් ප්‍රගති වාර්තාවක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන අතර, මීට අතිරේකව තෛමාසිකව වයඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ වැවිලි කළමනාකරණ පීඨයේ මහාචාර්යවරයෙකුගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පවත්වනු ලබන සංස්ථාවේ පර්යේෂණ හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම්වලදී ද අදාළ පර්යේෂණ කටයුතුවල ප්‍රගතිය සම්බන්ධයෙන් හා ඒවායෙහි සිදුවිය යුතු සංශෝධනයන් හා යාවත්කාලීන කිරීම් පිළිබඳව කරුණු සාකච්ඡා කරනු ලැබේ.	නව පර්යේෂණ ආරම්භ කිරීම, ආරම්භ කර තිබෙන පර්යේෂණ කඩිනමින් නිම කිරීම හා පර්යේෂණ ප්‍රගතිය ඇගයීමට හැකි පරිදි වාර්තා පවත්වා ගැනීම සිදුකළ යුතුය.

<p>(ආ) කපු පැළ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය නිසි ලෙස නියාමනය නොකිරීම හා නඩත්තු නොකිරීම හේතුවෙන් පිළිවෙලින් රු.49.45 ක් හා රු.36.23 ක පිරිවැයක් සහිතව නිෂ්පාදනය කරන ලද බද්ධ කපු පැළ 24,159 ක් හා බීජ කපු පැළ 9,831 ක් මැරුණු පැළ ලෙස ඉවත් කිරීමට සිදු විමෙන් සංස්ථාවට රු. 1,550,840 ක අලාභයක් සිදු වී තිබුණි.</p>	<p>සම්මතයන්ට අනුව වානිජ කපු පැළ තවාන්වල බද්ධ කපු පැළ නිෂ්පාදනය කිරීමේදී බද්ධ අසාර්ථකත්වය සඳහා ඉඩ හරිනු ලබන උපරිම ප්‍රතිශතය 20% ක් වේ. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී නිෂ්පාදනය කර ඇති සමස්ත බද්ධ කපු පැළ සංඛ්‍යාව වන පැළ 304,317 ක් වන අතර බද්ධය අසාර්ථක වී මිය ගොස් ඇති බද්ධ කපු පැළ 24,159 කි.එම ප්‍රමාණය 8%කට ආසන්න ඉඩ දිය හැකි ප්‍රතිශතයකි.එම සාමාන්‍ය අපනය ආවරණය කර ගත හැකි පරිද්දෙන් බද්ධ කපු පැළවල විකුණුම් මිල තීරණය කර ඇත.</p>	<p>කපු පැළ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය නිසි ලෙස නියාමනය සහ නඩත්තු කිරීම කළ යුතුය.</p>
--	---	--

එසේම බීජ කපු පැළ නිෂ්පාදනයේදී පැළ මිය යාම් සඳහා ඉඩ හරිනු ලබන උපරිම ප්‍රතිශතය 5% ක් වේ. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී නිෂ්පාදනය කර ඇති සමස්ත බීජ පැළ සංඛ්‍යාව වන පැළ 136,409 ක ප්‍රමාණය සමඟ සංසන්දනය කිරීමේදී මෙහි සඳහන් මැරුණු බීජ පැළ 9,831 ක ප්‍රමාණය 7% කට ආසන්න ප්‍රතිශතයකින් යුක්ත වේ. ඒ අනුව ඉඩ දිය නොහැකි බීජ පැළ මිය යාම් ප්‍රතිශතය 2% කට ආසන්න වන අතර, සමාලෝචිත වර්ෂයේ නිෂ්පාදන පිරිවැය සැලකිල්ලට ගැනීමේදී එම අසාමාන්‍ය අපනය මත සංස්ථාවට සිදුවී ඇති අලාභය ආසන්න වශයෙන් රු. 109,072 කි.

(ඇ) ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයට අයත් ඔයාමඩුව ගොවිපොළෙන් කපු සංස්ථාව වෙත ලබා දී තිබුණු අක්කර 250 ක කොටස නැවත ජාතික පශු සම්පත් මණ්ඩලය වෙත පවරා එළවන්කුලම අක්කර 441 ක මාටින් ඉපිල් ඉපිල් ගොවිපොළ පිහිටි ඉඩමේ භුක්තිය 2019 අගෝස්තු 01 ශ්‍රී ලංකා කපු සංස්ථාව වෙත භාර දී තිබුණි. ඒ සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ පරීක්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(i) එළවන්කුලම පිහිටි මාටින් ඉපිල් ඉපිල් ගොවිපොළ සහිත ඉඩම ශ්‍රී ලංකා කපු සංස්ථාව වෙත දීර්ඝ කාලීන බදු පදනම මත ලබා දීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු වනාන්තරවිල්ලුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් සිදු කරමින් පවතින බවත් එම ඉඩම් කොටස සඳහා බදු අනුමැතිය

කළමනාකාරිත්වය විසින් අදහස් දක්වා නොතිබුණි.

සංවර්ධන කටයුතු ආරම්භ කිරීමට පෙර දීර්ඝකාලීන බදු ගිවිසුම අත්සන් කළ යුතුය.

ලැබෙනතෙක් ඉඩමේ කිසිදු සංවර්ධනයක් සිදු නොකරන ලෙස අංක WAN/LND/01/LTLES/(3) 24 දරන 2019 නොවැම්බර් 29 දිනැති ලිපිය මගින් දක්වා තිබුණද අක්කර 50 ක භූමි කොටසක කැළෑ එළි කිරීම හා බිම් සැකසීම වෙනුවෙන් රු.785,000 ක වටිනාකමකට කොන්ත්‍රාත්කරුවකු සමග 2019 අගෝස්තු 09 දින ගිවිසුමකට එළඹ අක්කර 08 ක පමණ වැඩ අවසන් කර තිබුණි.

(ii) 2011 වර්ෂයේදී පැවැත්වූ දැයට කිරුළ ජාතික සංවර්ධන වැඩසටහනට සමගාමීව ඔයාමඩුව ශාක අභිජනක උද්‍යානය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා ඔයාමඩුව ප්‍රදේශයෙන් අක්කර 100 ක ඉඩමක් කපු සංස්ථාව වෙත ලබා දී තිබුණු අතර පසුව 2012 හා 2013 වර්ෂයන්හි දී තවත් අක්කර 150 ක් ලබා දී තිබුණි. උක්ත ඉඩම තුළ කපු හා පොල් වගා සංවර්ධනය හා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් වෙනුවෙන් කපු සංස්ථාව රු.14,480,914 ක වියදම් දරා තිබුණි. පසුව වනාන්තරවලට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ එළවන්කුලම මාවත් ඉපිල් ඉපිල් ගොවිපළෙහි අක්කර 441 ක ඉඩමක් කපු සංස්ථාවට ලබා දී ඔයාමඩුව කපු හා පොල් වලින් සංවර්ධිත ඉඩම ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලය වෙත ලබා දීම හේතුවෙන් කපු සංස්ථාව විසින් දරනු ලැබූ උක්ත පිරිවැය සංස්ථාවට අනාර්ථික වියදමක්ව තිබුණි.	කළමනාකාරිත්වය විසින් අදහස් දක්වා නොතිබුණි. වගාවන් සඳහා දරන ලද වියදම් ආයෝජන වන අතර එම වියදමින් ප්‍රතිලාභ ලබාගැනීමට හැකිවනසේ ආයෝජනයට පෙර එකඟතාවයන් ඇතිකර ගත යුතුය.
(iii) 2019 වර්ෂයේ ඔයාමඩුව වතුයායෙන් ලබාගත් කපු අස්වැන්න කිලෝග්‍රෑම් 1344.5 ක් වූ අතර එළවන්කුලම පිහිටි ඉඩම හුවමාරුවත් සමඟ ඔයාමඩුව වතුයායේ ඉදිරි වර්ෂවල ලැබීමට නියමිත කපු අස්වැන්න සංස්ථාවට අහිමි වී තිබුණි.	කළමනාකාරිත්වය විසින් අදහස් දක්වා නොතිබුණි. වගාවන් සඳහා දරන ලද වියදම් ආයෝජන වන අතර එම වියදමින් ප්‍රතිලාභ ලබාගැනීමට හැකිවනසේ ආයෝජනයට පෙර එකඟතාවයන් ඇතිකර ගත යුතුය.

- (iv) ශ්‍රී ලංකා කපු සංස්ථාවේ එළවන්කුලම කපු බීජ උද්‍යානය ආසන්නයේම නව කපු ප්‍රභේද නිකුත් කිරීමේ හා සංසන්දනාත්මක ඇගයීම් සිදු කිරීමේ අරමුණින් හුවමාරු කර ගත් එළවන්කුලම ඉඩම අදියර II ලෙස 2019 වසරේදී රුපියල් මිලියන 6.7 ක ප්‍රාග්ධන මුදලක් භාවිතා කර අක්කර 50 ක් කපු වගාවෙන් සංවර්ධනය කිරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අනුමැතිය ලබාදී තිබුණද එම ඉලක්කය සපුරා ගෙන නොතිබුණි.
- නව කපු වගාව හරහා සංස්ථාව වෙත ඉක්මන් ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමේ අරමුණින් එළවන්කුලම මාටින් ඉපිල් ඉපිල් ගොවිපොලෙනි සංවර්ධන කටයුතු මෙහි සඳහන් පරිදි ආරම්භ කරන ලද අතර, මේ වනවිට අක්කර 35 ක භූමි කොටසක නව කපු වගා කටයුතු සම්පූර්ණ කර ඇත.
- සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.